

виділити монокомпоненти, стандартизації підлягають «вихідні матеріали». Стандартизація комплексу діючих речовин ускладнюється тим, що немає зразків для порівняння. До «вихідних матеріалів», що підлягають стандартизації, відносять посівний матеріал, умови вирощування (місце вирощування, кількість сонячних днів, температура повітря, кількість дощів або штучного поливу, кількість та склад добрив).

Таким чином, можна виділити найбільш значущі етапи виробництва фітопрепаратів в сучасних умовах:

1. селекція посівного матеріалу з метою отримання «ідеального насіння» для «ідеальної рослини»,
2. культивування «ідеальної рослини» в контрольованих умовах,
3. обробка та вивільнення діючих речовин рослинного матеріалу максимально «м'якими» методами (зі збереженням біологічної активності),
4. стандартизація отриманих комплексів хімічними, біологічними та іншими методами,
5. доведення ефективності і безпечності фітопрепаратів на основі принципів доказової медицини.

Висновки. Враховуючи вищевикладене, лікарські препарати рослинного походження потребують подвійної чи потрійної уваги з точки зору їх специфіки.

Впровадження стандартів GMP у їх виробництво потребує зусиль не тільки виробничого, але й ментального характеру. Це пов'язано з усвідомленням усіма фахівцями, що задіяні у виробництві на певних етапах, у необхідності дотримання стандартів, протоколів, термінів тощо.

Тільки створення такого механізму, що контролюється з усіх боків, а саме виробничого процесу в умовах Належних практик, призведе до кінцевої мети – створення конкурентоспроможних ліків рослинного походження з доведеною ефективністю.

СУЧАСНІ ГЕЛЕУТВОРЮВАЧІ В ТЕХНОЛОГІЇ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАСОБІВ

Лаба І.С., Азаренко Ю.М.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

laba.i.s.09051992@gmail.com

Вступ. Неможливо уявити сучасну стоматологічну практику без застосування м'яких лікарських форм, зокрема гелів. Вони часто використовуються в стоматології з різною метою: в якості анальгетиків, гемостатиків, антисептиків, для лікування та профілактики тканин пародонту тощо. Велику роль в технології виготовлення гелів відіграє раціональний вибір гелеутворювача.

Мета дослідження. Проаналізувати літературні джерела, інтернет джерела та інформацію, отриману від практикуючих лікарів-стоматологів, щодо застосування гелів у стоматологічній практиці; визначити найбільш поширені гелеутворювачі, що використовуються для виробництва стоматологічних гелів.

Матеріали та методи. Бібліографічний, інтерв'ювання, аналіз науково-практичних публікацій.

Отримані результати. При проведенні огляду вітчизняної літератури та інтерв'ювання фахівців стоматологічної справи нами був складений перелік торгових назв гелів, які найчастіше застосовуються в сучасній стоматології: «Біодент-гель», «Камістад-гель»,

ВІДКРИВАЄМО НОВЕ СТОРІЧЧЯ: ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

«Дентол», «Fluoridin gel №5», «Пероксигель», «Флюодент», «Метроцид», «Флюокарил», «Белгель F», «Калгель», «Белгель Ca/P», «Blendax», «Elmex», «Сенсигель», «Fluocal Gel», гель «Oral-B», «Pro tect», «Парагель», «Метрогіл дента», «Холісал», «Мундізал гель». Незважаючи на велику кількість препаратів, інформація про які представлена в літературних та інтернет джерелах, далеко не всі з них зареєстровані в на фармацевтичному ринку України як лікарські засоби.

При виробництві даної групи стоматологічних засобів використовуються гелеутворювачі, які відносяться до різних груп. Гелеутворювачі застосовуються для надання лікарській формі пластичності, агрегаційної стійкості та в'язкості. Для цього використовують натуральні (альгінат натрію, карагенат натрію, трагакант, пектин, декстран) та синтетичні (оксиетилцелюлоза, натрійкарбоксиметилцелюлоза, метиловий ефір целюлози) гідроколоїди. Останнім часом найчастіше у вітчизняних та зарубіжних джерелах згадуються карбопол (рідкозшитий сополімер акрилової кислоти) та альгінат натрію (гідроколоїд, отриманий з морських водоростів). В таблиці 1 наведено популярні стоматологічні гелі, які були зареєстровані як лікарські засоби на вітчизняному фармацевтичному ринку за останні 5 років. Також вказано гелеутворювачі, що застосовуються у їх виробництві.

Таблиця 1

Стоматологічні гелі, які були зареєстровані як лікарські засоби на фармацевтичному ринку України за останні 5 років

№ з/п	Назва препарату	Виробник	АТС класифікація	Гелеутворювач	Термін дії реєстраційного посвідчення
1.	Пероксигель	"Гемі", Польща	D08AX01	Полоксамер 407	Закінчився 23.09.2018
2.	Холісал	Сльфа А.Т., Польща	A01AD	Гідроксіетилцелюлоза	Необмежений
3.	Метрогіл дента	Юнік Фармасьютикал Лабораторіз, Індія	A01AB	Карбомерний гомополімер (типу С)	Необмежений
4.	Камістад®-гель Н	СТАДА Арцнайміттель АГ, Німеччина	A01AD11	Карбомери	Необмежений
5.	Дентол (7,5%; 10%)	Фармасайнс Інк., Канада	N01BA05	Поліетиленгліколь 75, Поліетиленгліколь 8	Необмежений

Висновки. На основі проведеного аналізу вітчизняних та закордонних літературних та інтернет джерел, інтерв'ювання практикуючих стоматологів визначена актуальність застосування гелів в стоматологічній практиці, обрані найпоширеніші гелеутворювачі, які використовуються у виробництві гелів, що використовуються в стоматологічній практиці.